

Grwp Blwyddyn Year Group:	Gwers Lesson:	Testun Topic:	Disgrifiad Descriptor:
7	Pictiwr Peryg (T) Risky Pics (T)	Secstio Sexting	<p>Mae ffilm fer yn ganolbwynt i'r wers hon lle mae Erin, merch ysgol yn gwneud y penderfyniad i anfon delwedd anwedus ohoni ei hun at ei chariad. Mae'r ffilm yn cyflwyno'r canlyniadau i Erin pan mae'n pwysu 'anfon' ac yn dangos y gwahanol gwrs o ddiwyddiadau pan fydd hi'n dewis 'dileu'. Mae'r disgyblion yn trafod canlyniadau cymdeithasol ac emosiynol secstio a darganfod beth mae'r Gyfraith yn ei ddweud. Yna caiff y disgyblion eu cyfeirio at y cymorth sydd ar gael.</p> <p>A short film provides the focal point of this lesson where Erin, a schoolgirl makes the decision to send an indecent image of herself to her boyfriend. The film presents the consequences for Erin when she presses 'send' and shows the different course of events when she chooses to 'delete'. Pupils discuss the social and emotional consequences of sexting and discover what the Law says. Pupils are then signposted to help available.</p>
7	Meddwl am yfed (C) Thinking About Drinking (C)	Cyffuriau / Alcohol Drugs/Alcohol	<p>Trwy drafod, holi a gweithgareddau amrywiol, mae disgyblion yn dysgu am Alcohol, ei effeithiau a'r risgiau sy'n gysylltiedig ag yfed. Maen nhw'n dod i wybod am y Gyfraith wrth chwarae gêm ac yn olaf maent yn cael eu</p>

			<p>cyfeirio at asiantaethau sy'n cynnig cymorth a chefnogaeth.</p> <p>Through discussion, questioning and activities pupils learn about Alcohol, its effects and the risks associated with drinking. They find out about the Law while playing a game and finally are signposted to agencies that offer help and support.</p>
7	Gwedd Gwallgofrwydd (S) New and Nasty (S)	Sylweddau Seicoweithredol Psychoactive Substances	<p>Mae'r disgyblion yn darganfod beth yw Sylweddau Seicoweithredol Newydd (SSN). Drwy weithgareddau a gwaith grŵp maen nhw'n dysgu i nodi risgiau a chanlyniadau defnyddio'r sylweddau. Maent yn cael y cyfle i ddatblygu strategaethau i helpu i oresgyn pwysau gan gyfoedion ac maent yn cael eu cyfeirio at ffynonellau cymorth, cefnogaeth a chynghor.</p> <p>Pupils discover what New Psychoactive Substances (NPS) are. Through activities and group work they learn to identify the risks and consequences of using the substances. They are given the opportunity to develop strategies to help overcome peer pressure and are signposted to sources of help, support and advice.</p>
7	Dewis Kiddo (S) Kiddo's Choice (S)	Canlyniadau Troseddu Consequences of Crime	<p>Mae'r disgyblion yn archwilio canlyniadau trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol gyda chymorth ffilm fer.</p>

			Pupils explore the consequences of crime and anti-social behaviour aided by a short film.
8	Edifar y Dydd (C) Rue the Day (C)	Cyffuriau Drugs	<p>Ar ôl gwyllo'r fideo "Edifar y Dydd" mae pobl ifanc yn archwilio'r broses gyfreithiol o fod yn rhan o, meddu, neu gyflenwi canabis a'r effaith hirdymor ar ddyheadau'r dyfodol.</p> <p>After viewing the video "Rue the Day" young people explore the legal process of being involved in, possessing, or supplying cannabis and the long-term impact on future aspirations.</p>
8	Edrychwch Pwy Sy'n Siarad (T) Look Who's Talking (T)	Diogelwch y We Internet Safety	<p>Wrth ddefnyddio ffilm fer, mae'r disgyblion yn dysgu sut i ddod yn fwy ymwybodol o bwy maen nhw'n siarad ag ar-lein ac i ystyried efallai nad pobl yw'r rhai maen nhw'n dweud eu bod. Drwy amrywiaeth o weithgareddau, mae'r disgyblion yn dysgu sut mae amddiffyn eu hunain rhag sefyllfaoedd peryglus. Maent hefyd yn cael eu cyfeirio ar ble i gael cymorth, cyngor a chymorth os oes angen.</p> <p>Using a short film, pupils learn how to become more aware of who they talk to on-line and to consider that people may not be who they say they are.</p> <p>Through a variety of activities, pupils learn how protect themselves from risky situations. They are also signposted on</p>

			where to get help, advice and support if needed.
8	Cwlwm Twyll (T) Tricked and Trapped (T)	Llinellau Sirol County Lines	<p>Mae'r Gyfraith yn amddiffyn plant, ac na all yr un plentyn gydsynio i gael eu hecsbloetio. Gan ddefnyddio ffilm fer yn seiliedig ar stori wir, mae'r wers hon yn dysgu am ecsbloetio plant, arwyddion ecsbloetio troseddol, yr effaith ar y plentyn a ble i gael cymorth a chefnogaeth.</p> <p>The Law protects children, and that no child can consent to exploitation. Using a short film based on a true story, this lesson teaches about child exploitation, the signs of criminal exploitation, the impact on the child and where to get help and support.</p>
8	Torri'r Cylch (S) Breaking the Cycle (S)	Bwlio Bullying	<p>Gan ddefnyddio amrywiaeth o ysgogiadau gan gynnwys ffotograffau a senarios, mae disgyblion yn dysgu cydymdeimlo â phrofiadau a theimladau pobol eraill ac yn sensitif tuag atynt. Mae'r disgyblion yn ystyried effeithiau niweidiol bwlio a ffyrdd pendant o ddelio â'r peth. Mae'r wers hefyd yn amlygu y gall agweddau ar fwlio ddod yn droseddau yn diweddarach.</p> <p>Using a variety of stimuli including photographs and scenarios, pupils learn to empathise with and be sensitive towards other peoples' experiences and feelings. Pupils consider the harmful effects of</p>

			bullying and assertive ways of dealing with it. The lesson also highlights that in later life aspects of bullying can become criminal offences.
8	Peidiwch a Chamu at Seiberdroseddu (S) Don't Cross the Line (S)	Troseddau seibr Cyber Crime	<p>Yn y wers hon, archwilir profiad un person yn ei ardegau sy'n 'croesi'r llinell i droseddu'. Mae'r ffilm sef adnodd canolog y cyflwyno yn adrodd hanes Jack a oedd yn blentyn gyda talent wrth gyfrifiadura. Roedd yn mwynhau heriau gemau ac ati, ond yn fuan dechreuodd ddilyn llwybr i droseddu. Torrodd y gyfraith am y tro cyntaf pan ddefnyddiodd gyfrinair ffrind heb ganiatâd. Wedi hynny dechreuodd ddwyn, alltudiaeth, bygwth ac yna hacio i'w system TG coleg – gan achosi anhrefn. Mae Jack yn cael ei ddal ac yn derbyn euogfarn droseddol. Mae'n difaru ei weithredoedd ac mae'r canlyniadau y mae'n eu hwynebu yn ei fywyd yn y dyfodol yn bellgyrhaeddol. Mae'r stori wedi ei seilio ar achos go iawn am fachgen ifanc yng Nghymru.</p> <p>In this lesson, the experience of one teenager who 'crosses the line to crime' is explored. The film which is the central resource of the delivery tells the story of Jack who was a whiz kid at computing. He enjoyed the challenges of games etc. but soon began to follow a pathway into crime. He first broke the law when he used a friend's password without permission. He</p>

			subsequently began to steal, extort, threaten and then hacked into his college IT system – causing mayhem. Jack is caught and receives a criminal conviction. He regrets his actions and the consequences he faces in his future life are far reaching. The story is based on a true-life case of a young boy in Wales.
8	Egin Eithafiaeth (S) Extreme Encounters (S)	Radicaleiddio Radicalisation	<p>Mae canllawiau gan y Swyddfa Gartref a gan Lywodraeth Cymru yn nodi'n fanwl y rôl hanfodol sydd gan ysgolion i gadw pobl ifanc yn ddiogel rhag cael eu hecsbloetio trwy ideolegau radical ac eithafol. Yn y wers hon, mae'r disgyblion yn dysgu ac yn deall beth yw radicaleiddio, eithafiaeth a therfysgaeth. Maen nhw'n dysgu adnabod yr arwyddion pan mae rhywun yn cael eu radicaleiddio ac yn dysgu sut i ddiogelu ffrindiau o ddylanwadau eithafol a pha gymorth a chefnogaeth sydd ar gael. Mae adnodd ffilm sy'n dilyn stori Rhodri a Kas, sy'n chwarae rhan annatod o fewn y wers. Mae'r ddau fachgen yn cael eu radicaleiddio, mae un bachgen yn cael ei ddylanwadu gan eithafiaeth grefyddol ac un arall gan gredoau asgell dde eithafol.</p> <p>Guidance from the Home Office and from Welsh Government sets out in detail the crucial role schools play in keeping young people safe from exploitation through radical and extremist ideologies. In this lesson, pupils learn and understand what radicalisation, extremism and</p>

			terrorism is. They learn to spot the signs when someone is becoming radicalised and learn how to safeguard friends from extreme influences and what help and support is available. A film resource following the story of Rhodri and Kas plays an integral part within the lesson. Both boys become radicalised, one boy is influenced by religious extremism and another by extreme right-wing beliefs.
9	Trwbl Dwbl (C) Double Trouble (C)	Cyffuriau / Alcohol Drugs/Alcohol	<p>Defnyddir amrywiaeth o weithgareddau i annog disgyblion i feddwl am beryglon yfed Alcohol. Mae clipiau fideo emosïynol yn cyflwyno canlyniadau camddefnyddio alcohol, a thrafodir effeithiau gwydro, ymosod a marwolaeth. Mae'r disgyblion yn darganfod sut y gallen nhw leihau'r risg i'w diogelwch personol a lle gallant fynd am gymorth a chynghor.</p> <p>A variety of activities is used to encourage pupils to think about the risks of drinking Alcohol. Emotive video clips present the consequences of alcohol misuse, and the effects of glassing, assault and death are discussed. Pupils discover how they might reduce the risk to their personal safety and where they can go for help and advice.</p>
9	Twyll Peryglus (C) Dangerous Deception (C)	Ecsploetio Rhywiol Sexual Exploitation	Yn seiliedig ar ddiwyddiad go iawn, mae ffilm fer yn disgrifio stori Lucy sy'n cael ei rhwydo gan ddyn, a gysylltodd â hi ar y Rhynggrwyd, drwy ymddangos fel asiantaeth ffug. Cyn bo hir, daw Lucy yn ddiodefwr CSE. Gan

			<p>ddefnyddio gweithgareddau trafod a rhyngweithiol, mae'r wers yn canolbwyntio ar nodi arwyddion rhybudd cynnar ac mae'n annog disgyblion i wneud dewisiadau cadarnhaol a chadw'n ddiogel.</p> <p>Based on a real-life event, a short film describes the story of Lucy who is groomed by a man, who contacted her on the Internet, posing as a model agency. Lucy soon becomes a victim of CSE. Using discussion and interactive activities, the lesson focuses on identifying early warning signs and encourages pupils to make positive choices and keep safe.</p>
9	Niwed Cudd (T) Hidden Hurt (T)	Cam-drin domestig Domestic Abuse	<p>Mae'r wers hon gyda'r defnydd o ffilm fer o'r enw Cwlwm Twyll yn canolbwyntio ar gwpl ifanc o'r enw Carys a Rhys a'u perthynas. Mae'r wers yn helpu pobl ifanc i ddeall y gwahanol fathau o gam-drin domestig a defnyddio gweithgareddau rhyngweithiol mae disgyblion wedi'u grymuso i adnabod arwyddion rhybudd perthynas ymosodol. Defnyddir senarios i helpu'r disgyblion i nodi sut i gael mynediad at gymorth a chefnogaeth.</p> <p>This lesson with the use of a short film entitled Hidden Hurt focuses on a young couple called Carys and Rhys and their relationship. The lesson helps young people</p>

			to understand the different forms of domestic abuse and using interactive activities pupils are empowered to identify the warning signs of an abusive relationship. Scenarios are used to help the pupils identify how to access help and support.
9	Pam Arfau? (S) Why Weapons (S)	Diogelwch Safety	<p>Gan ddefnyddio amrywiaeth o weithgareddau ac ysgogiadau, gan gynnwys ffilm fer, mae'r disgyblion yn dysgu deall peryglon a chanlyniadau cario arfau. Mae'r wers hefyd yn ceisio codi ymwybyddiaeth o sefyllfaoedd risg a pheryglon posibl y gall pobl ifanc eu hwynebu yn eu bywydau bob dydd pryd bynnag y byddant o gwmpas arfau, i ddeall y gyfraith ynghylch arfau (yn enwedig cyllyll a gynnu) mewn mannau cyhoeddus, ar safleoedd ysgol ac ymateb yr heddlu ac ystyried beth sy'n gyfystyr ag arf cyfreithiol ac anghyfreithlon a chanlyniadau cario arfau o'r fath.</p> <p>Using a variety of activities and stimuli, including a short film footage, pupils learn to understand the risks and consequences of carrying weapons. The lesson also seeks to raise awareness of risk situations and potential dangers that young people may face in their everyday lives whenever they are around weapons, to understand the law regarding weapons (especially knives and</p>

			guns) in public places, on school premises and the police response and to consider what constitutes a legal and illegal weapon and the consequences of carrying such weapons.
9 – 11	Na Yw Na (C) No Means No (C)	Caniatâd Rhywiol Sexual Consent	<p>Mae'r wers hon yn cyflwyno'r cysyniad o gydsyniad rhywiol ac yn datblygu strategaethau i rymuso pobl ifanc i ddeall caniatâd rhywiol. Mae'r disgyblion yn gwyllo clip o ffilm fer i sbarduno trafodaeth grŵp ynghylch caniatâd rhywiol, y gyfraith a'i ganlyniadau ac archwilio senarios i'w galluogi i wneud penderfyniadau gwybodus. Mae'r wers hefyd yn tynnu sylw at asiantaethau cymorth lleol a chenedlaethol.</p> <p>This lesson introduces the concept of consent and develops strategies to empower young people to understand sexual consent. Pupils watch a short film clip to trigger group discussion around sexual consent, the law and its consequences and explore scenarios to enable them to make informed decisions. The lesson also highlights local and national support agencies.</p>
10	Cyfraith Cyffuriau (C) Class Act (C)	Cyffuriau Drugs	Trwy gyfrwng gweithdy rhyngweithiol, mae disgyblion yn dysgu am y canlyniadau a'r cyfreithiau sy'n rheoli camddefnyddio sylweddau. Mae gwybodaeth yn cael ei roi am le i fynd am gymorth.

			Through an interactive workshop, pupils increase their knowledge of the consequences and laws governing substance misuse. Information is given on where to go for help.
10	Achub Fi! (S) Save Me! (S)	Amrywiaeth Diversity	<p>Trwy drafodaeth a gwaith grŵp mae pobl ifanc yn dysgu am werthfawrogi amrywiaeth ddiwylliannol ac yn cydnabod sut y gall stereoteipiau arwain at ragfarn a throseddau casineb. Mae senarios datrys problemau yn eu helpu i ddod yn fwy ymwybodol o asiantaethau cymorth cymunedol.</p> <p>Through debate and group work young people learn to value cultural diversity and recognise how stereotypes can result in prejudice and hate crime. Problem-solving scenarios help them to become more aware of community support agencies.</p>
10	Dewis Diofal (S) Fatal Distraction (S)	Diogelwch / Troseddau gyrru Safety/Car Crime	<p>Mae'r wers hon yn defnyddio darnau o'r ffilm "COW" i archwilio peryglon tynnu sylw wrth yrru. Trwy weithgareddau rhyngweithiol a gwaith grŵp mae'n cyfeirio at y gyfraith mewn perthynas â gyrru ac yn archwilio'r canlyniadau i bawb sy'n cymryd rhan, boed yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol.</p> <p>This lesson uses extracts from the "COW" DVD to examine the dangers of distractions when driving. Through interactive activities and group work it highlights the law in</p>

			relation to driving and explores the consequences for all those involved, whether directly or indirectly.
10 – 11	Ie / Na (S) Yes/No (S)	Cydsyniad Rhywiol Sexual Consent	<p>Mae gan ysgolion rôl ganolog i'w chwarae wrth leihau'r risg hon drwy ddarparu mewnbynnau addysgol sy'n codi ymwybyddiaeth am ganiatâd rhywiol. Drwy archwilio caniatâd yn ystod y wers hon, mae dysgwyr yn datblygu'r sgiliau i nodi risgiau a chanlyniadau posibl, cadw'n ddiogel a cheisio cymorth os oes angen. Yn ystod y mewnbwn hwn, dilynwn hanes Nia a Sion a chwestiynu os yw Nia wir wedi cydsynio i gael rhyw? Os felly, a oedd ganddi'r gallu ar y pryd i ddweud, 'ie' neu a oedd hi ar unrhyw adeg yn tynnu ei chaniatâd yn ôl - 'Ie neu Na'?</p> <p>Schools have a central role to play in reducing this risk by providing educational inputs that raise awareness about sexual consent. By exploring consent during this lesson, learners develop the skills to identify potential risks and consequences, stay safe and seek help if needed. During this input, we follow the story of Nia and Sion and question if Nia has truly consented to having sex? If so, did she have the capacity at the time to say, 'yes' or did she at any time withdraw her consent – 'Yes or No'?</p>

10 – 11	Gwedd Gwallgofrwydd (S) Vanity Insanity (S)	Cyffuriau / Sylweddau Seicoweithredol Drugs/IPEDs	<p>Mae disgyblion yn datblygu eu hymwybyddiaeth am risgiau a chanlyniadau defnyddio gwahanol fathau o Steroidau a Chyffuriau Gwella Delweddau. Trafodir y Gyfraith ynglŷn â'u defnydd o fewn cyd-destun senarios sy'n atgyfnerthu negeseuon allweddol. Mae gwybodaeth yn cael ei roi am le i fynd am help.</p> <p>Pupils develop their awareness about the risks and consequences of using different types of Steroids and Image Enhancing Drugs. The Law regarding their use is discussed within the context of scenarios which reinforce key messages. Information is given on where to go for help.</p>
10 – 13	Olivia (S) Olivia (S)	Diogelwch / gwrthdrawiad traffig Safety/Traffic Collision's	<p>Gan ddefnyddio adnodd ffilm boblogaidd yn seiliedig ar stori wir Olivia Alkir, disgybl chweched dosbarth 17oed o Ogledd Cymru, a gollodd ei bywyd oherwydd Gwrthdrawiad Traffig Ffordd difrifol. Mae'r wers hon yn annog disgyblion i ddysgu am bwysigrwydd gwneud y penderfyniadau cywir ac i gadw'n ddiogel wrth yrru neu deithio mewn ceir. Trwy archwilio'r 5 Angheuol ymhellach ac am y Gyfraith yn ymwneud â throeddau gyrru, mae dysgwyr yn datblygu sgiliau i gadw'n ddiogel ar y ffyrdd.</p> <p>Using a hard hitting film resource based on the true story of Olivia Alkir, a 17-Year-old sixth form student from North Wales,</p>

			<p>whose life was cut short due to a serious Road Traffic Collision, this lesson encourages pupils to learn about the importance of making the right decisions and to stay safe when driving or travelling in cars. By further exploring the Fatal 5 and about the Law relating to driving offences, learners develop skills to stay safe on the roads.</p>
--	--	--	---